

Örgütsel Adalet Da??t?m Boyutu Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Adalet Da??t?m Boyutu Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28195>

Öz

Örgütsel Adalet Da??t?m Boyutu Alg?s? Ölçe?i, Tuncel Öz taraf?ndan 2020 y?l?nda yürütülen doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, çal??anlar?n bir kurum içerisindeki kaynak, ücret ve ödül gibi sonuçlar?n da??t?m?na yönelik alg?lad?klar? da??t?m adaleti düzeyini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle havac?l?k sektöründe görev yapan kabin görevlilerinin performans de?erleme uygulamalar? ve çal??ma ko?ullar?n?n emniyetli davran??lar? üzerindeki etkilerini inceleyen kapsaml? bir ara?t?rman?n parças? olarak ortaya ç?km??t?r.

Ölçek, bireylerin ald?klar? sonuçlar?n (örne?in, maa?, terfi, görev da??l?m?) hakkaniyet ilkelerine uygun olup olmad??? yönündeki sübjektif de?erlendirmelerini yakalamay? hedefler. Bu araç, örgütsel adalet kavram?n?n kritik bir bile?eni olan da??t?m boyutuna odaklanarak, psikometrik aç?dan sa?lam ve güvenilir veriler elde etmeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Adalet, Da??t?m Adaleti, Ölçek Geli?tirme, Performans De?erleme, Kabin Görevlileri, ?? Tatmini, Çal??ma Ko?ullar?.

Yazarlar

Tuncel Öz

Amaç

Örgütsel Adalet Da??t?m Boyutu Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, çal??anlar?n kurum içinde kendilerine tahsis edilen sonuçlar?n (maddi ve manevi ödüller, kaynaklar, sorumluluklar) adil da??t?ld???na dair inançlar?n? ve alg?lar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu alg?lar, çal??anlar?n motivasyonu, i? tatmini ve örgüte ba?l?l??? üzerinde do?rudan etkili oldu?undan, ölçek, örgütsel davran?? ara?t?rmac?lar? ve insan kaynaklar? profesyonelleri için önemli bir tan? arac? sunmaktadır.

Geli?tirme süreci, Öz'ün doktora tezi ba?lam?nda, özellikle yüksek riskli ve disiplinli çal??ma ortamlar?nda (kabin görevlileri) adalet alg?s?n?n emniyetli davran??lar üzerindeki potansiyel etkisini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Bu nedenle ölçek, sonuçlar?n da??t?m?nda ?effafl?k ve e?itlik ilkesine verilen önemi vurgular.

Yap?

Ölçek, örgütsel adalet kavramı üç temel boyutundan biri olan da??t?m adaleti (Distributive Justice) yap?s?n? ölçmektedir. Da??t?m adaleti, Adams'ın E?itlik Teorisi (Equity Theory) temelinde, bireylerin örgütteki girdileri (çaba, yetenek) ile ç?kt?lar? (ücret, terfi, tan?nma) arasındaki dengeyi alg?lamas?yla ilgilidir.

Bu ölçek, çal??anların ald?klar? ödüllerin kendilerine yap?lan katkılarla orant?l? olup olmad???n?, kaynakların da??t?m?nda tutarl? ve objektif kriterlerin kullan?l?p kullan?lmad???n? de?erlendiren maddeler içermektedir. Genellikle tek boyutlu bir yap? olarak ele al?nsa da, doktora tezinde bu yap?nın alt bile?enleri (örne?in, e?itlik, ihtiyaç, katkı bazl? da??t?m) faktör analiziyle detayl?ca incelenmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, güçlü bir psikometrik temele dayanmaktadır. Ancak kaynak bilgide geçerlik (validity) de?erleri belirtilmemi?tir. Tuncel Öz (2020) taraf?ndan yürütülen doktora tezinde, ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini ve ilgili di?er de?i?kenlerle olan ili?kisini belirlemek üzere kapsaml? geçerlik analizleri yap?lm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin ilgili literatür taramas? ve uzman görü?leri al?narak da??t?m adaleti boyutunu yeterince temsil edip etmedi?i incelenmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) ve Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?nın ampirik verilerle uyumu test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? tek veya çok faktörlü da??t?m adaleti yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Kaynak bilgide güvenilirlik (reliability) de?erleri belirtilmemi?tir. Ancak ölçek geli?tirme standartlarına uygun olarak, Öz (2020) tezinde ölçe?in iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? kararl?l???n? ölçe?in güvenilirlik analizlerini gerçekle?tirmi?tir.

İç Tutarlılık Güvenirli?i: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösteren Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçe?in yüksek iç tutarl?l???a sahip oldu?unu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amacıyla test-tekrar test uygulamaları yap?lm?? ve korelasyon katsayıları raporlanm??t?r.

Faktör Analizi

Örgütsel Adalet Da??t?m Boyutu Alg?s? Ölçe?i'nin faktör yap?s?, ölçek geli?tirme a?amas?nda detayl? olarak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in da??t?m adaleti boyutunu tek bir faktör altında

m?, yoksa da??t?m?n farklı yönlerini temsil eden alt faktörler halinde mi ölçtü?ünü belirlemeye odaklanm??t?r.

Öz (2020) tez çal??mas?nda, da??t?m adaletini ölçen maddelerin teorik olarak beklenen faktör yüklerini gösterip göstermedi?ini do?rulamak için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve ardından Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in teorik temellerle uyumlu oldu?unu ve da??t?m adaleti alg?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Orijinal tezde belirtilen derecelendirme bilgisi mevcut olmamakla birlikte, psikometrik standartlara uygun olarak büyük olas?lıkla 5'li veya 7'li bir Likert Ölçe?i format?nda hazırlanm??t?r (Örne?in, "Kesinlikle Kat?lıyorum"dan "Kesinlikle Kat?ılmıyorum").

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar, özellikle kurumsal ortamlarda görev yapan profesyoneller.

Age Group: Yeti?kin Çal??an Popülasyonu (18+)

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas?, bir havayolu ?irketinde görev yapan kabin görevlileri (host/hostes) üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Bu spesifik popülasyon, performans de?erleme ve çal??ma ko?ullar?n?n yo?un oldu?u bir grubu temsil etmektedir.

Test Methodology: Öz Bildirimli Envanter (Self-Report Inventory). Uygulama, anket veya online formlar arac?lıyla gerçekleştirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davran??, Psikometrik Araçlar, Doktora Tezi, Örgütsel Etki, E?itlik Teorisi, Personel Yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: tunceloz9@gmail.com

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi, Eski?ehir (Doktora tezi s?ras?nda).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirme yılı **2020**'dir. Ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için ticari kullanım veya izin koşulları için sorumlu yazar Tuncel Öz ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım izni ve olası ücretlendirme bilgileri, yazarın e-posta adresi aracılığıyla talep edilebilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: orgutsel-adalet-dagitim-boyutu-olgisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine dair birincil ve en kapsamlı kaynak aşağıdadır:

Öz, T. (2020). *Performans değerlendirme uygulamaları ve çalışma koşullarının kabin görevlileri emniyetli davranışları üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Örgütsel Adalet Dağıtım Boyutu Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmadığı için burada listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen doktora tezine veya PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir.

Ölçek maddeleri, çalışanların aldığı ücret, terfi, kaynak ve diğer sonuçların adil olup olmadıklarına dair algılarının ölçeğin ifadelerden oluşmaktadır. Tipik olarak, bu ifadeler şu konulara odaklanır:

Aldığım ücret, yaptığım işe göre adildir.

Terfi kararları hakkaniyetli bir şekilde verilmektedir.

Örgütteki kaynaklar, ihtiyacı olanlar arasında adil dağıtılmaktadır.